

Normă finală
Octombrie 2019

IES™

Standardul Internațional de Educație™

Standardul Internațional de Educație 3, Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale (revizuit)

Tradus și
republicat de:

*Contați pe Noi. Contați, cu Noi.
Întotdeauna!*

IAESB

International Accounting
Education
Standards Board™

Acest document a fost elaborat și aprobat de către International Accounting Education Standards Board™ (IAESB™).

IAESB elaborează standarde de educație, îndrumări și documente informative cu privire la educația anterioară obținerii calificării, pregătirea profesioniștilor contabili și educația și dezvoltarea profesională continuă.

Obiectivul IAESB este de a servi interesul public prin normalizarea de standarde de educație de înaltă calitate pentru profesioniștii contabili și prin facilitarea convergenței standardelor internaționale și naționale de educație.

Structurile și procesele care susțin operațiunile IAESB sunt facilitate de International Federation of Accountants® (IFAC®).

Drepturi de autor © octombrie 2019 ale International Federation of Accountants (IFAC). Pentru informații referitoare la drepturile de autor, mărcile înregistrate și permisiuni, a se vedea [pagina 12](#).

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 3, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – APTITUDINI PROFESIONALE (REVIZUIT)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-4
Data intrării în vigoare	5
Obiectiv	6
Dispoziții	
Obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale	7
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	8
Evaluarea aptitudinilor profesionale	9
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1–A7
Obiectiv	A8
Obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale	A9–A14
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A15–A16
Evaluarea aptitudinilor profesionale	A17–A19
Anexa 1: Descrierea nivelurilor competențelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1–A7)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) stabilește obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul dezvoltării profesionale inițiale (DPI). Aptitudinile profesionale sunt aptitudinile (a) intelectuale, (b) interpersonale și de comunicare, (c) personale și (d) organizaționale pe care un profesionist contabil le integrează cu competențele tehnice și cu valorile, etica și atitudinile profesionale pentru a-și demonstra competența profesională.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Prezentul IES specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu aptitudinile profesionale pe care trebuie să le acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (revizuit), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (revizuit), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele profesionale pe care trebuie să le acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI.
4. Definițiile și explicațiile termenilor cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standarde Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de Termeni* (revizuit) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

5. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 ianuarie 2021.

Obiectiv (A se vedea punctul A8)

6. Obiectivul prezentului IES este de a stabili care sunt aptitudinile profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, pentru a putea îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale (A se vedea punctele A9–A14)

7. Organismele membre IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale pentru aptitudinile profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul programului DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale

Arie de competență (Nivelul competențelor ¹)	Obiective educaționale
(a) Intelectuale (Intermediar)	(i) Evaluarea datelor și a informațiilor din diverse surse și perspective prin intermediul cercetării, al integrării și al analizei.
	(ii) Aplicarea aptitudinilor de gândire critică pentru a rezolva problemele, a obține informații pentru raționamente, a lua decizii și a formula concluzii pertinente.
	(iii) Identificarea situațiilor în care este adecvat să se apeleze la specialiști.
	(iv) Recomandarea unor soluții pentru probleme neomogene, multilaterale.
	(v) Reacții eficiente la modificarea circumstanțelor sau la informațiile noi pentru a rezolva problemele, a obține informații pentru raționamente, a lua decizii și a formula concluzii pertinente.
(b) Interpersonal și de comunicare (Intermediar)	(i) Demonstrarea cooperării și a spiritului de echipă atunci când se urmărește atingerea unor obiective organizaționale.
	(ii) Comunicare clară și concisă atunci când se prezintă, se discută și se raportează în situații formale și informale.
	(iii) Demonstrarea cunoașterii diferențelor culturale și de limbaj în cadrul oricărui tip de comunicare.
	(iv) Aplicarea unor tehnici de ascultare activă și a unor tehnici eficiente de interviuare.
	(v) Aplicarea aptitudinilor de negociere pentru a ajunge la soluții și acorduri.
	(vi) Aplicarea aptitudinilor de consultare pentru a reduce sau soluționa conflicte, pentru a rezolva probleme și pentru a maximiza oportunitățile.
	(vii) Prezentarea ideilor și influențarea altor persoane pentru a le câștiga susținerea și angajamentul.
(c) Personale (Intermediar)	(i) Demonstrarea angajamentului față de învățarea pe tot parcursul vieții.
	(ii) Stabilirea unor standarde personale înalte de performanță și monitorizarea prin activitatea de reflectare și integrarea reacțiilor terților.
	(iii) Gestionarea timpului și resurselor pentru îndeplinirea angajamentelor profesionale.
	(iv) Anticiparea provocărilor și planificarea unor posibile soluții.
	(v) Aplicarea unei gândiri deschise către noi oportunități.
	(vi) Identificarea potențialului impact al subiectivismului personal și organizațional.

1 Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiective educaționale
(d) Organizaționale (Intermediar)	(i) Realizarea sarcinilor conform practicilor stabilite, cu scopul de a respecta termenele impuse.
	(ii) Revizuirea propriei activități și a activității altor persoane pentru a determina dacă este conformă cu standardele de calitate ale organizației.
	(iii) Aplicarea aptitudinilor de gestionare a resurselor umane pentru a motiva și dezvolta alte persoane.
	(iv) Aplicarea aptitudinilor de delegare pentru a realiza sarcinile.
	(v) Aplicarea aptitudinilor de conducere pentru a influența alte persoane să acționeze în vederea îndeplinirii obiectivelor organizaționale.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctele A15–A16)

8. Organismele membre IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în prezentul IES.

Evaluarea aptitudinilor profesionale (A se vedea punctele A17–A19)

9. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activitățile adecvate de evaluare pentru a evalua aptitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-4)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă educația și dezvoltarea prin intermediul căreia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competențele profesionale necesare îndeplinirii rolului lor în profesia contabilă.
- A2. La nivel internațional, există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A3. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A4. Incluziunea aptitudinilor profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a aptitudinilor profesionale reprezintă unul din punctele centrale ale dezvoltării profesionale continue (DPC), care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (revizuit).
- A5. În cadrul prezentului IES, aptitudinile profesionale sunt clasificate în patru arii de competență:
- (a) *Intelectuale* se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a rezolva probleme, de a lua decizii, de a se adapta schimbărilor și de a exercita raționamentul profesional;
 - (b) *Interpersonale și de comunicare* se referă la capacitatea profesionistului contabil de a colabora și de a interacționa eficient cu alte persoane;
 - (c) *Personale* se referă la atitudinea și conduita personale ale profesionistului contabil; și
 - (d) *Organizaționale* sunt legate de capacitatea unui profesionist contabil de a lucra eficient cu sau într-o organizație pentru a obține cele mai bune rezultate sau efecte de la persoanele și resursele disponibile.

- A6. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de aptitudinile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale; ariile de competență care țin de competența tehnică includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional.
- A7. Obiectivele educaționale determină cuprinsul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie specifică de competență. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (A se vedea punctul 6)

- A8. Stabilirea aptitudinilor profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze un candidat la titlul de profesionist contabil până la încheierea programului de DPI servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea lucrărilor profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale (A se vedea punctul 7)

- A9. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de către candidații la titlul de profesionist contabil până la încheierea programului de DPI, indiferent de ce specializare contabilă sau rol își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să se specializeze în diferite roluri contabile, de exemplu, ca partener într-o misiune de audit sau ca specialist în fiscalitate.
- A10. La elaborarea programelor de educație profesională contabilă, cele patru arii de competență enumerate în Tabelul A pot să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate unei arii de competență (organizaționale, de exemplu) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (cele din categoria intelectuale, de exemplu) se poate extinde pe mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul să nu fie dedicat exclusiv acelei arii de competență.
- A11. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată de IAESB este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A12. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la încheierea programului de DPI. Acest nivel al cunoștințelor indică în ce context se așteaptă să fie demonstrate respectivele obiective educaționale. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organismele membre IFAC să își elaboreze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A13. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Acest lucru se poate întâmpla atunci când un organism membru IFAC pregătește candidați la titlul de profesionist contabil care să lucreze într-un anumit domeniu de activitate (în sectorul public, de exemplu) sau pentru un anumit rol (contabil de gestiune sau auditor, de exemplu).

- A14. Organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare de educație și de dezvoltare a aptitudinilor profesionale, ținând cont de contextul național și cultural. Este foarte probabil ca o abordare adecvată să cuprindă o combinație de activități de educație și dezvoltare, care cuprinde atât programe educaționale structurate, cât și experiență practică. De exemplu, cei care supervizează practica au un rol important în sprijinirea candidaților la titlul de profesionist contabil, ajutându-i să își dezvolte aptitudinile profesionale la locul de muncă.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctul 8)

- A15. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competențele profesionale corespunzătoare până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală, furnizată prin intermediul unor programe de licență și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și pregătirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă poate implica un aport substanțial al altor părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A16. Cerința de revizuire și actualizare periodică a programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu normal de revizuire poate fi de trei-cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuirii mai frecvente pentru a ține cont, de exemplu, de modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Evaluarea aptitudinilor profesionale (A se vedea punctul 9)

- A17. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015), cuprinde principiile care se aplică la conceperea activităților de evaluare realizate pentru a evalua aptitudinile profesionale și alte elemente care țin de competențele profesionale.
- A18. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua aptitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Simulările practice sau exercițiile de grup sunt exemple de activități care permit candidaților la titlul de profesionist contabil să își dezvolte aptitudinile profesionale și să demonstreze îndeplinirea obiectivelor educaționale aferente acestora, în cadrul unui program de educație profesională contabilă. Experiența practică permite, de asemenea, candidaților la titlul de profesionist contabil să participe la activități de evaluare pentru a-și demonstra aptitudinile profesionale. Exemplele de astfel de activități includ: (a) păstrarea unui jurnal, (b) participarea la evaluări de tip 360 de grade, (c) compilarea unor portofolii de probe ale îndeplinirii obiectivelor educaționale sau (d) monitorizarea de către un supervisor de practică.
- A19. Evaluarea aptitudinilor profesionale la locul de muncă poate necesita o abordare diferită față de cea vizavi de examinările scrise pentru a se putea ajunge la niveluri înalte de fiabilitate, validitate, echitate, transparență și suficiență. De exemplu, planificarea evaluării poate include:
- (a) Specificarea unor obiective educaționale clare și detaliate pentru a se reduce ambiguitatea și pentru a se spori fiabilitatea și transparența evaluării;
 - (b) Pregătirea evaluatorilor la locul de muncă pentru a se asigura consecvența între evaluatori și echitatea între candidații la titlul de profesionist contabil; și
 - (c) Crearea unor simulări bazate pe practică pentru a se furniza evaluări suficiente, echitabile și fiabile ale aptitudinilor profesionale.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor susține utilizarea obiectivelor educaționale de către IAESB în cadrul publicațiilor sale, cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES) 2, 3 și 4. Anexa cuprinde descrierea a trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre IFAC să pregătească programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descrierea
De bază	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei anumite arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din arii relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; • Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; • Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; • Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și • Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru</p>
Intermediar	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei anumite arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea, compararea și analiza independentă a principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor și luării deciziilor; • Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor; • Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>

Nivelul cunoștințelor	Descriere
Avansat	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei anumite arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare redusă; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea consecventă a informațiilor relevante, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>

Standardele Internaționale de Educație, Proiectele de expunere, Documentele consultative și alte publicații IAESB sunt publicate de IFAC și fac obiectul drepturilor de autor ale acesteia.

IAESB și IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru pierderile cauzate niciunei persoane care acționează sau decide să nu acționeze pe baza materialului din această publicație, indiferent dacă astfel de pierderi sunt cauzate de neglijență sau de alte motive.

Sigla IAESB, „International Accounting Education Standards Board”, „IAESB”, „International Education Standards”, „IES”, sigla IFAC, „International Federation of Accountants”, și „IFAC” sunt mărci înregistrate și mărci de serviciu ale IFAC.

Drepturi de autor © octombrie 2019 ale International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate. Se acordă permisiunea de a face copii după această lucrare cu scopul unei expuneri cât mai mari și al obținerii cât mai multor comentarii, cu condiția ca fiecare copie să includă următoarea declarație privind drepturile de autor: „Drepturi de autor © octombrie 2019 ale International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate. Utilizat cu permisiunea IFAC. Se acordă permisiunea de a face copii după această lucrare cu scopul unei expuneri cât mai mari și al obținerii cât mai multor comentarii.” Contactați permissions@ifac.org.

ISBN: 978-1-60815-423-4

Prezentul *IES 3, Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale (revizuit)* al International Accounting Education Standards Board, publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în octombrie 2019 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în ianuarie 2020 și a fost reprodus cu permisiunea IFAC. Procesul de traducere a *Revizuirilor la IES 2, 3, 4 și 8* a fost analizat de IFAC și traducerea a fost realizată în conformitate cu „Declarația de politică – Politica de traducere a publicațiilor International Federation of Accountants”. Textul aprobat al *Revizuirilor la IES 2, 3, 4 și 8* este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă nicio responsabilitate pentru acuratețea și caracterul complet al traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al *IES 3, Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale (revizuit)* © 2019 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al *IES 3, Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale (revizuit)* © 2020 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *IES 3, Initial Professional Development – Professional Skills (Revised)*, ISBN: 978-1-60815-423-4

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.

**International Accounting
Education
Standards Board™**

529 Fifth Avenue, 6th Floor, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.iaesb.org